

MBO-004-001112

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

December - 2016

EC-8 : Geography Method

(Old Course)

Faculty Code : 004

Subject Code : 001112

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

વિભાગ - ૧

સૂચના : નીચે આપેલા પ્રત્યેક પ્રશ્નનાં જવાબરૂપે આપેલા ચાર વિકલ્પો પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તેમને અલગથી આપેલા ઉત્તરપત્રમાં પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે આપેલા વર્તુળમાં સાચો જવાબ દર્શાવતા વર્તુળને ઘટ્ટ (ગાઢું) કરો.

૧ જે ટૂંકાગાળામાં સિદ્ધ કરી શકાય તેને કેવા હેતુ કહેવાય ?

- (A) વિશિષ્ટ હેતુ (B) સામાન્ય હેતુ
(C) (A) અને (B) (D) એકપણ નહીં

૨ ભૂગોળ શિક્ષણના નૂતન અભિગમમાં કેન્દ્રસ્થાને કોણ છે ?

- (A) પૃથ્વી (B) માનવ
(C) પ્રાણી (D) ઇતિહાસ

૩ વિદ્યાર્થીઓ ભારતની આબોહવા વિશે સમજે - આનો વિશિષ્ટ હેતુ કયો થાય છે ?

- (A) કૌશલ્યનો (B) ઉપયોજનનો
(C) જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો (D) સમજનો

૪ એક સારા શિક્ષકનું શિક્ષણકાર્ય કેવું હોવું જોઈએ ?

- (A) જ્ઞાનલક્ષી (B) હેતુલક્ષી
(C) સમજલક્ષી (D) આર્થિકલક્ષી

- ૫ જહાજમાં દિશા બતાવવા માટે કયું યંત્ર વપરાય છે ?
 (A) સુપરચંત્ર (B) હોકાયંત્ર
 (C) બેરોમીટર (D) સિસ્મોમીટર
- ૬ વર્ગશિક્ષણનો હેતુ નીચેનામાંથી કયો નથી ?
 (A) રસાસ્વાદ (B) સમજ
 (C) ઉપયોજન (D) કૌશલ્ય
- ૭ સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કઈ એકતા કેળવાય છે ?
 (A) નકારાત્મક (B) રચનાત્મક
 (C) ગત્યાત્મક (D) ભાવાત્મક
- ૮ સર્વપ્રથમ ભૂગોળને એક વ્યાપક દષ્ટિકોણથી કોણે રજૂ કર્યો ?
 (A) ફાંસિસ ગાલ્ટ (B) ટ્રેઈલર
 (C) મેકિન્ડર (D) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર
- ૯ એકમપાઠ આયોજન કેટલા તાસનું હોય છે ?
 (A) ૩ થી ૫ તાસ (B) ૭ થી ૮ તાસ
 (C) ૩ થી ૮ તાસ (D) ૧ થી ૨ તાસ
- ૧૦ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના પ્રણેતા નીચેનામાંથી કોણ છે ?
 (A) જહોન ડ્યૂઈ (B) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર
 (C) સોક્રેટિસ (D) ડાર્વિન
- ૧૧ ભૂગોળખંડ આશરે કેટલા ચો. ફૂટનો હોવો જોઈએ ?
 (A) ૧૨૦૦ ચો. ફૂટ (B) ૫૦૦૦ ચો. ફૂટ
 (C) ૧૦૦૧ ચો. ફૂટ (D) ૧૧૦૦ ચો. ફૂટ
- ૧૨ બી.એડ. કોલેજોમાં પાઠ આયોજન નોંધે કઈ પદ્ધતિથી કરાવાય છે ?
 (A) સપ્તપદી (B) પંચપદી
 (C) ષષ્ઠપદી (D) એકપદી

- ૧૩ અભ્યાસક્રમની રચનામાં ઉપયોગી પદ્ધતિ કઈ છે ?
- (A) આગમન પદ્ધતિ (B) નિગમન પદ્ધતિ
(C) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (D) પ્રાદેશિક પદ્ધતિ
- ૧૪ કયા પાઠ આયોજનમાં મૂલ્યાંકન સ્વતંત્ર તાસ દ્વારા કરવામાં આવે છે ?
- (A) તાસ પાઠ (B) છૂટા પાઠ
(C) એક પાઠ (D) સેતુ પાઠ
- ૧૫ સન્મુખ ચિત્રદર્શક બીજા કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) એપીડીયોસ્કોપ (B) ફિલ્મસ્ટ્રીપ
(C) બુલેટિન બોર્ડ (D) OHP
- ૧૬ સ્લાઈડની બનાવટમાં કયા પેપરનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (A) જિલેટીન પેપર (B) પ્રોજેક્ટ પેપર
(C) ન્યુઝ પેપર (D) પ્લાસ્ટર પેપર
- ૧૭ આજે સમગ્ર વિશ્વ એક નાનું બની ગયું છે.
- (A) ઉપનગર (B) શહેર
(C) રાજ્ય (D) ગામ
- ૧૮ ભૂગોળનો સૌથી વધુ કયા વિષયો સાથે અનુબંધ છે ?
- (A) વિજ્ઞાન - ગણિત (B) ઇતિહાસ - ગણિત
(C) ઇતિહાસ - કલા (D) ઇતિહાસ - વિજ્ઞાન
- ૧૯ વિદ્યાર્થીઓમાં કયાશ જાણ્યા પછી કયા અભિગમનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (A) નિદાન (B) ઉપચારાત્મક
(C) નિદર્શનાત્મક (D) ગત્યાત્મક
- ૨૦ નકશાના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો છે ?
- (A) ૩ (B) ૬
(C) ૨ (D) ૫

વિભાગ - ૨
(વર્ણનાત્મક)

સૂચના : (૧) તમારા ઉત્તરો મુદ્દાસર લખો.
(૨) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.

- ૧** નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો : (દરેકના ૨ ગુણ) **૬**
- (૧.૧) ભૂગોળનો શાબ્દિક અર્થ આપો.
(૧.૨) ભૂગોળ શિક્ષણમાં માનવસમાજની ખીલવણીનું ધ્યેયનું શિક્ષણ કઈ કઈ બાબતો દ્વારા ખીલવી શકાય ?
(૧.૩) સામયિક એટલે શું ?
- ૨** નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૭૫ શબ્દોમાં લખો : **૧૫**
- (૨.૧) ભૂગોળ શિક્ષણનો નુતન અભિગમ જણાવો.
(૨.૨) ભૂગોળના કોઈ એક એકમ માટે જ્ઞાન અને સમાજ હેતુઓના વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.
(૨.૩) ભૂગોળનો ગણિત સાથે અનુબંધ સાધવાનાં કારણો આપો.
(૨.૪) ભૂગોળ શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થીઓની થતી ક્ષતિઓ જણાવો.
(૨.૫) ભૂગોળ શિક્ષકના કૌશલ્યો લખો.
(૨.૬) ઉપચારાત્મક અને નિદાનાત્મક અભિગમ એટલે શું ?
- ૩** નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો : **૧૫**
- (૩.૧) નમૂના અભ્યાસ પદ્ધતિના લાભાલાભ લખો.
(૩.૨) ભૂગોળ અધ્યાપનમાં ભૂગોળખંડનું મહત્ત્વ લખો.
(૩.૩) તમારી દૃષ્ટિએ ભૂગોળ શિક્ષકમાં વિષયવસ્તુની સજ્જતા શી હોવી જોઈએ ?
(૩.૪) ભૂગોળ અધ્યાપનમાં નકશા અને ચાર્ટની ઉપયોગિતા વર્ણવો.
- ૪** (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ૩૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **૭**
- (૧) નીચેની પ્રયુક્તિઓ ભૂગોળમાં શી રીતે ઉપયોગી બની શકે ?
(૧) વર્તમાન બનાવોનો ઉપયોગ
(૨) ભૂગોળખંડ સજાવટ અને ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.
(૨) ભૂગોળનો વિજ્ઞાન અને અર્થશાસ્ત્ર સાથે શી અનુબંધ છે ?
- (બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નનો આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : **૭**
- આગમન - નિગમન પદ્ધતિ નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં સમજાવો :
(૧) સંકલ્પના
(૨) અસરકારક બનાવવાના ઉપયોગ
(૩) લાભાલાભ.